

SUOMEN KÄSITYÖN MUSEO
Craft Museum of Finland

MAAILMAN VÄRITTÄJÄ –
TEKSTIILITAITEILIJA SIRKKA KÖNÖSEN
VASTUULLINEN ELÄMÄNTAPA

SUOMEN KÄSITYÖN MUSEO

KESTÄVÄ KEHITYS OSANA NYKYTALLENNUSTYÖTÄ

✓ → **hiilikädenjälki**

- ✓ Fokusoidaan käsityöläisten/muotoilijoiden työskentelyä ja toimintaprosessia hiilikädenjäljen kautta. Esim. Pitkäikäiset, vähäpäästöiset, lähituotantoa olevat tuotteet.
- ✓ Hiilikädenjälki korostaa myönteisiä päästövaikutuksia tulevaisuudessa, kun taas hiilijalanjälki keskittyy kielteisiin päästövaikutuksiin nyt ja tulevaisuudessa.

- ✓ Esim. <https://www.sitra.fi/tulevaisuussanasto/hiilikadenjalki/> 3.2.2020

SIRKKA KÖNÖNEN

- ✓ tekstiilitaiteilija Sirkka "Sike" Könönen s. 1947 k. 2018
- ✓ Aloitti tekstiilitaiteilijana suunnitellen räsymattoja ja muita perinteisiä kudonnaisia ja samalla uudistaen niiden värityksiä, kuviomalleja sekä pintarakenteita. 1980-luvun alussa yleisön kiinnostus Sirkan värikkäisiin neuleisiin kasvoi ja hän ryhtyi yrittäjäksi.

Luontoaiheisista villapuseroista muodostui tärkein ja tunnetuin tuote.

Kuva Tarja Trygg

LUONTO

KUVIOT, VÄRIT JA MALLIT NEULEISIIN, MATTOIHIN JA RYIJYIHIN

Omin sanoin Sirkka kertoi: "Lähtökohtani on ollut alusta alkaen, tehdä luontoaiheista, luontoystävällistä ja tarpeellista". Satakunnan kansa 1.10.2005

Kuva Pertti Nisonen

Kuva Sari Jantunen

On ihana työskennellä värien kanssa. Sävyjen rikkaus on elämän rikkautta. Koska en voi maalata päälle, kuten taiteilija öljyväriä tehdessään, sävyjen on oltava oikeat jo alkuunsa. Tunnen tyytyväisyyttä ja onnistumisen tunnetta aina silloin, kun väritys onnistuu.

Anna 15/94

LUONNOSTA VÄRIT JA KUVIOT LAMPAASTA VILLA

kuvat Tarja Trygg

Kestävää kehitystä.

Ympäristötietoisuutta. Suomalaisen lampaan villasta käsin kudottu ”Könöspaita”, joka kestää isältä pojalle ja siirtyy perhekalleutena seuraavalle sukupolvelle, kuten ennen suvun ryijy, tākänä tai kansallispuku.

Tässä hän on ollut edelläkävijä, näkijäkin. Könösen tekstiileissä yhdistyvät 2000-luvun kulttuurisen ajattelun kaksi valtasuuntausta:

- kasvava kiinnostus omaa ympäristöä kohtaan, ts. ympäristötietoisuus ja
- pienten tarinoiden aika.

– Outi Tuomi-Nikula Satakunnan Kansa 5.10.2005

KOKO ELÄMÄ KETTUTYTTÖNÄ

Miksi tappaa eläin ja ottaa talja, kun saman voi tehdä tappamatta – kutomalla talja villasta, joka kasvaa lampaaseen joka vuosi uudestaan.

Satakunnan kansa 1.5.2005

Kuvat Tarja Trygg

”En nyt ihan kettutyttönä tarhoilla kulje, mutta koetan omalla tavallani puhua luonnon ja eläinten puolesta.” Sanoo Sirkka Könönen.

”Toimin kettutyttönä omalla tavallani tuomalla eläimet ja luonnon ihmisille töissäni”.

Kouvola Sanomat 27.2.1997

SOSIAALINEN JA KULTTUURINEN KESTÄVYYS

Lehtileikkeissä. Lehtileikkeisiin perustuu myös Marketta Luutosen teos: Elämän kirjo neuleissa. Kuva tekstiilitaiteilija Sirkka Könösestä. 1999.

Kotikutojien ja ystävien **haastatteluissa** – esille teemoja:

- Luonnonmateriaalit
- Värit
- Säästäväisyys
- Autottomuus
- Kierrätys
- Kotikutojat eri puolilla Suomea
- Vastuu kotikutojien eli neulojien toimeentulosta
- Perinteinen toimintatapa - kotikutojat

Maaretta Narumo

Elsa Pajuniemi

Könös-paita:

lämpöä, kestoä, käytännöllisyyttä, värejä, luonnonmukaisia, tarpeellisia, suomalaisia, perinteisiä, moderneja, hauskoja, peittäviä tai paljastavia, kantaa ottavia, puhdasta uutta villa, puhdasta puuvillaa, käsityötä, vaatteita tai taideteoksia, kettuja, hevosia, variksia, riekkoja, teeriä, metsoja, ilveksiä, fasaaneja, poroja, hirviä, kaloja, orvokkeja, krasseja, kuusia, saniaisia, tähtikukkia, maisemia, seinille, flooraa ja faunaa, kestäviä ja pestäviä, kierrätettäviä, maatuvia, myös maatuskoille, ihmisille, unisex, eläimille

MONI KAKKU PÄÄLTÄ KAUNIS

Könönen ainaisena keräilijänä...Vuodesta 2000 lähtien Sirkka otti omien sanojensa mukaan hetkellisen asumuseron villapaidoista. "Olin niin naimisissa niiden paitojen kanssa, että halusin välillä tehdä jotain muutakin." Mutta eihän hän niistä eroon päässyt, tai ei ollut tarkoituskaan päästä.

Hömppätöitä huonolla omalla tunnolla

Syyllisyys jyräsi kun hän valmisteli "Huulikannelta" näyttelyyn, jonka teemana on hiljaisuus. Huulien ripusteluun kuluva aikakin pitäisi viettää neuleiden parissa.

Satakunnan kanssa 1.10.2005 -

Kakku Onni ja autuus kuva: Tarja Trygg

Siken eli Sirkka Könösen elämä käsityöyrittäjänä, tekstiilitaiteilijana ja taiteilijana oli kokonaisvaltainen Elämäntapa.

Oman elämäntapansa ja tuotantonsa myötä Sirkka eli kestävän kehityksen teesien mukaista elämää.

Pehmeästi kantaa ottava kettutyttö ja välillä kipakka kakkutyttö

Näyttely Suomen käsityön museossa Maailman värittäjä

– tekstiilitaiteilija **Sirkka Könönen**
21.12.2019–1.3.2020

-Kiitos-

Lisätietoja
Seija Hahl
amanuenssi,
Suomen käsityön museo
seija.hahl@jyvaskyla.fi